

Statsministeren

SVAR PÅ SPØRSMÅL

TIL SPØRRETIMEN 13.12.1989 kl. 1100

Stortingets president

fra representanten Rolf Ketil Bjørn

"Utviklingen i Europa har aktualisert spørsmålet om å redusere forsvarsbevilgningene også innen NATO.

Kan statsministeren, med utgangspunkt i det NATO-møtet han deltok i nylig, redegjøre for hva man innen NATO tenker om dette, og vil Regjeringen i forbindelse med planleggingen av budsjettet for 1991 redusere forsvarsbudsjettet i forhold til veksttakten de siste åra?"

Ærede president

Representanten Bjørn tar utgangspunkt i NATO-toppmøtet i forrige uke.

Drøftelsene mellom NATOs stats- og regjeringssjefer bekreftet at alliansen i dag er det viktigste redskap vi har i Vest i arbeidet med nedrustning og rustningskontroll. Den utgjør også det eneste forum hvor samtlige vestlige allierte kan gjennomdrøfte alle sider av Øst/Vest-forholdet og dermed fullt ut se sammenhengene mellom vår innsats på ulike felter. Og den representerer et element av stabilitet og forutsigbarhet, som ikke minst er av betydning i en periode med store omskiftninger i Øst.

Den politiske reformprosessen i Øst-Europa har de siste ukene fått helt nye dimensjoner. Under NATO-toppmøtet var det enighet om at denne utviklingen må benyttes til å gi nedrustningsforhandlingene i Wien og Geneve nye politiske impulser. Siktemålet er å holde en fremdrift i forhandlingene, som gjør det mulig å komme frem til enighet både om en kraftig og asymmetrisk nedskjæring av de konvensjonelle styrkene i Europa og om en halvering av de amerikanske og sovjetiske strategiske kjernevåpnene i løpet av 1990.

Når det gjelder vårt eget forsvarsbudsjett for 1991 vil et utgangspunkt for Regjeringens vurderinger ligge i Stortingets behandling i mai i år av hovedretningslinjer for Forsvarets virksomhet i tiden 1989-93. Samtidig må det være helt klart at vi i våre forsvarsanstrengelser må fange inn den politiske og militære utvikling som finner sted. Vi arbeider, som jeg allerede har sagt, for at de politiske forandringer vi opplever også må gi seg utslag i det militære styrkenivå i Europa. Vi nærmer oss forhandlingsresultater. Men vi er ennå ikke ved veis ende. Samtidig er det naturlig at vi er spesielt opptatt av utviklingen i våre egne nordområder. En avtale om konvensjonelle styrker må også føre til reduksjoner i de sovjetiske militærdistrikter som ligger nærmest vårt eget territorium. Vi legger videre stor vekt på at man på sovjetisk side setter i gang en nedbygging av den sovjetiske nord-flåten. Her preges dessverre bildet foreløpig mer av fortsatt modernisering enn av nedbygging.

Jeg vil gjerne tilføye at ett av siktemålene med hele avspenningsprosessen jo nettopp er å kunne redusere forsvarsutgiftene både i Øst og i Vest, slik at disse ressursene etter hvert kan anvendes til andre samfunnsoppgaver. Dersom vi nå kan få til en nedbygging av styrkenivået i Europa så må dette også reflekteres i vår egen planlegging. Men det er viktig at vi forholder oss til den reelle utvikling på det militære området og ikke tar den på forskudd. Vi kan ikke i dag redusere våre egne anstrengelser ut fra antagelser og forventninger. Norges plassering gir særlig grunn til varsomhet i denne sammenheng.

Vår oppgave må i første rekke være å presse på for snarlige resultater i nedrustningsforhandlingene. Dette er en oppgave Regjeringen tar alvorlig, både innen NATO, i forhandlingene i Wien og i andre sammenhenger hvor det er naturlig.

Forsvarsministeren vil senere i dag besvare spørsmål som har sammenheng med det jeg nå har sagt.